

VAJA KARAVANKE – TOGETHER 2013

The Karavanke – Together 2013 Exercise

Bojan Kuntarič* UDK 614.841.47:654

Povzetek	Abstract
<p>V Sloveniji se ne zgodi pogosto, da bi ena izmed izpostav Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje v letu dni pripravila dve veliki vaji na zelo podobno oziroma enako temo. Leta 2013 so takšni zelo podobni vaji v organizaciji URSZR organizirali na Gorenjskem, največji delež pri pripravi obeh pa je imela izpostava URSZR Kranj. Prva vaja je potekala v petek, 12. aprila, v predoru Ljubelj, 8. oktobra pa je bila vaja v predoru Karavanke. V obeh primerih je šlo za mednarodni štabni terenski vaji, na katerih so sodelovali reševalci in vse druge ustrezne službe ter enote iz Slovenije ter Avstrije. Vaja Karavanke – Skupaj do uspeha 2013 [Karavanke – Together 2013] je bila načrtovana zaradi preverjanja stanja razvoja zmogljivosti za ukrepanje ob nesrečah v daljših enocevnih cestnih predorih, hkrati je bila najvišja stopnja usposabljanja vseh sodelujočih subjektov v organizacijsko in kompleksno čim bolj stvarnih razmerah. Zahtevala je usklajeno izvajanje dejavnosti vseh sodelujočih enot, služb in organov, in sicer od zaznavanja nesreče, obveščanja in aktiviranja ter dostopov do območja predora pa do organiziranja in izvajanja reševalnih ter drugih dejavnosti v predoru in zunaj njega. Najzahtevnejše dejavnosti na vaji so bile namenjene prav postopkom vodenja celovite intervencije, vključno z oskrbo v nesreči udeleženih potnikov, tudi nepoškodovanih. Po mnenju ocenjevalcev in opazovalcev so udeleženci pokazali napredek pri svojem znanju in usposobljenosti ter dobro opravili svoje naloge.</p>	<p>It is infrequent in Slovenia that one of the branch offices of the Administration of the Republic of Slovenia for Civil Protection and Disaster Relief (ACPDR) should organise two major exercises on a very similar or the same topic in the same year. However, in 2013, two very similar exercises were organised by the ACPDR in the Gorenjska region. The lion's share in preparation for both was done by the Kranj ACPDR Branch Office. The first exercise took place on Friday, 12th April in the Ljubelj tunnel, while the second took place on 8th October in the Karavanke tunnel. Both activities were international, staff and field training exercises and were attended by rescue workers and all other relevant services and units from Slovenia and Austria. The purpose of the "Karavanke – Together 2013" exercise was to test the existing state of development of emergency response capabilities for dealing with accidents in longer single-tube road tunnel. At the same time, it served as the highest training level for all participating entities in most real-world conditions in terms of organisation and complexity. It required coordination of activities by all participating units, services and bodies from the moment of encountering the accident, notification and mobilization, access to the tunnel area, and organisation and implementation of rescue and other activities in- and outside the tunnel. The most demanding activities as part of the exercise aimed at the processes of leading a complex emergency response operation, including the care of passengers involved in the accident (also the unharmed). According to evaluators and observers, the trainees showed progress in their knowledge and skills, and performed their tasks well.</p>

Uvod

Pri organizaciji vaje Karavanke – Skupaj do uspeha 2013 so na slovenski strani poleg URSZR sodelovali tudi Dars, Gasilska zveza Jesenice, zdravstvo Gorenjske, Policija in druge enote ter službe. Na drugi strani so na vaji sodelovale še ustrezne službe iz Avstrije. To so bili predstavniki avstrijskega upravljavca predora in avtoceste ASFINAG,

avstrijskih sil za zaščito, reševanje in pomoč, policije, Rdečega križa, upravnih organov dežele Koroške ter mnogih drugih služb. Skupno je bilo v vajo vključenih 721 ljudi, od tega je bilo več kot 450 vadbencev.

Po prometni nesreči s požarom v cestnem predoru Karavanke leta 2007 je bil na podlagi analize nesreče dopolnjen koncept zaščite, reševanja in pomoči ob nesreči v predoru Karavanke in pozneje tudi v predoru Ljubelj, na tej podlagi pa so bili sprejeti ustrezni načrti zaščite in reševanja. Z Uredbo o organiziranju, opremljanju in

* bojankuntaric@yahoo.com

usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč iz leta 2008 so bili določeni tudi časi za dostop gasilcev na kraj nesreče v enocestnem cestnem predoru oziroma avtocestnem predoru, daljšem od 1000 metrov. Skladno z novimi načrti zaščite in reševanja so bile določene tudi reševalne službe oziroma gasilske enote, ki posredujejo ob nesreči v predoru Karavanke. Odgovorni so kupili namensko gasilsko vozilo za posredovanje ob nesrečah v predoru Karavanke in ga dali v uporabo Gasilski reševalni službi Jesenice. Opravili so specialistična usposabljanja predorskih in portalnih gasilcev iz enot, ki bi posredovale ob nesrečah v predoru Karavanke.

Odkrili so nekaj pomanjkljivosti

Vmesne priprave so preverili na državni vaji zaščite in reševanja ob nesreči v predoru Karavanke leta 2009. V analizi vaje so bile ugotovljene različne pomanjkljivosti, na podlagi katerih so bili ustrezno dopolnjeni zasnova reševanja v tem predoru in načrti zaščite in reševanja ter drugi operativni dokumenti. Opravljene so bile prenove in nadgradnje predorske električne ter strojne opreme in opreme v nadzorni centrali Darsa na Hrušici, prenovljeni sistemi radijskih zvez in video nadzora, postavljen je bil dodaten informacijski pano na gorenjski avtocesti za zgodnejše opozarjanje udeležencev v prometu o nesreči v predoru in o obvoznih poteh. Leta 2011 in 2012 so na Upravi RS za zaščito in reševanje v okviru medresorske delovne skupine pripravili in potrdili Merila za opremljanje in usposabljanje portalnih gasilcev, ki podpirajo intervencijo predorskih gasilcev, in naj bi jih uvrstili v prenovljeno Uredbo o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč iz leta 2008. Poteka tudi opremljanje enot portalnih gasilcev z manjkajočo posebno reševalno in zaščitno opremo. Za Gorenjsko je bila kupljena tudi prikolica za množične nesreče, saj s svojo opremo zdravstvu ob podpori gasilcev omogoča postavitev prostora za zdravstveno

oskrbo in delo v terenskih razmerah ter nekaj dodatne opreme za oskrbo večjega števila ponesrečenih. Intenzivirano je bilo sodelovanje z enotami, službami in organi avstrijske dežele Koroške za zagotavljanje skupnega posredovanja in usklajevanje dejavnosti ob nesrečah v predoru Karavanke.

Organizacijske, kadrovske in druge priprave, predvidene v dopolnjenem konceptu zaščite in reševanja za posredovanje ob nesreči v predoru Karavanke, so večinoma opravljene, zato je z Načrtom vaj v obrambnem sistemu in sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v letih 2013 in 2014, ki jih je sprejela Vlada Republike Slovenije, določeno, da se leta 2013 izvede državna vaja celovitega preverjanja pripravljenosti na prometno nesrečo v enocestnem avtocestnem predoru Karavanke.

Nesreča zaradi trka manjšega avtobusa in osebnega vozila

Scenarij vaje je predvideval, da sta v avtocestnem predoru Karavanke trčila manjši avtobus in osebno vozilo. Zaradi nenadnega zaviranja je prišlo do dodatnega trčenja treh osebnih vozil. Več ljudi je bilo poškodovanih, na enem izmed vozil pa je izbruhnil požar. V predoru sta bili v obeh smereh ujeti dve koloni, skupaj od 30 do 50 vozil in od 80 do 120 ljudi.

Dežurni operaterji v nadzornih centralah Darsa na Hrušici in ASFINAG Celovec so zaznali dogodek prek tehničnih sistemov za nadzor predora in nemudoma začeli delovati po svojih operativnih postopkih obveščanja in upravljanja predora. Avtomatika za nadzor delovanja in upravljanje predora je začela zapirati predor ter vzpostavljati ustrezno prezračevanje. Potniki iz vozil, ki so bila bližje kraju nesreče, so začeli klicati številko 112 in poročati o nesreči. Dim iz gorečega osebnega vozila je hitro zmanjšal vidljivost na kraju nesreče in se širil po cevi.

Slika 1:
Iz gorečega osebnega vozila se je dvigal dim, ki je hitro prekril kraj nesreče in zelo zmanjšal vidljivost. (foto: B. Kuntarič)

Figure 1:
Smoke spreading from a private car rapidly fills over the site of the accident and significantly reduces the visibility (photo: B. Kuntarič)

Regijski center za obveščanje Kranj (ReCO) je skladno s svojim načrtom dela aktiviral gasilske enote iz Slovenije, o nesreči pa so bili obveščeni Policija, zdravstvo in drugi pristojni organi. O nesreči je bila obveščena tudi avstrijska stran, ki je alarmirala reševalce, policijo in druge ustrezne deželne organe.

Sistem zaščite in reševanja je začel delovati

Policija je po prejemu obvestilu o nesreči začela izvajati postopke skladno s svojim načrtom dejavnosti. Najprej je zaprla avtocesto in preusmerila promet na obvozne ceste, določene z načrti. Začela je tudi zagotavljati proste dovozne in odvozne poti silam za zaščito, reševanje in pomoč. Sodelovala je pri urejanju prometa pri Splošni bolnišnici Jesenice, varovala intervencijski vhod ob predoru, sodelovala pri delovanju zbirnega centra in opravljala druge naloge iz svoje pristojnosti.

Služba nujne medicinske pomoči Jesenice je po prvih informacijah o nesreči in ob sumu na več poškodovanih ter zastrupljenih zaradi požara v predoru začela izvajati aktivnosti po načrtu dejavnosti gorenjskega zdravstva ob množični nesreči. V te dejavnosti so se vključili tudi druge službe nujne medicinske pomoči (NMP), Splošna bolnišnica Jesenice in drugi organi zdravstva. Zaradi pričakovanega velikega števila poškodovanih in s tem povezanih potreb po medicinskih materialnih sredstvih so organi zdravstva zaprosili za aktiviranje prikolice za množične nesreče, ki so jo na kraj nesreče pripeljali kranjski poklicni gasilci. Aktiviran je bil tudi helikopter Policije z ekipo helikopterske nujne medicinske pomoči.

Štab CZ za Gorenjsko v operativni sestavi je po prihodu v avtocestno bazo (ACB) Darsa na Hrušici začel operativno delati. Za nemoteno delovanje so aktivirali nekatere enote za podporo delovanju štaba.

V ACB Darsa na Hrušici je skladno z načrti začel delovati zbirni center za nepoškodovane evakuirane ljudi. Oskrbo so zagotavljali predstavniki Občine Jesenice oziroma

Slika 2:
Prvi so na kraj nesreče prišli avstrijski reševalci. Njihov vodja si ogleduje kraj nesreče, da bi določil, v katerem vozilu najbolj potrebujejo pomoč. (foto: B. Kuntarič)

Figure 2:
Emergency responders from Austria were the first to arrive at the scene of the accident. Their head is observing the scene to determine the car where most help is needed (photo: B. Kuntarič)

Slika 3:
Avstrijski gasilci so najprej pogasili ogenj, ki je izbruhnil na osebnem vozilu. (foto: B. Kuntarič)

Figure 3:
The Austrian fire-fighters first put out the fire in a private car (photo: B. Kuntarič)

Štaba CZ občine Jesenice, Centra za socialno delo Jesenice, Območnega združenja Rdečega križa Jesenice in ekipe prve pomoči Rdečega križa, pri tem pa jim je pomagala tudi Policija. Dodatno psihološko oskrbo je zagotovila državna ekipa CZ za psihološko pomoč.

Reševalce so aktivirali tudi na avstrijski strani

Hkrati je avstrijski upravljavec predora ASFINAG NC Celovec, ki glede na veljavne načrte prevzame upravljanje predorske opreme, obveščal pristojne organe v Avstriji. Sosedje so izvajali vse dejavnosti, ki so povezane z zaprtjem predora in daljšega odseka avtoceste, na kraj dogodka pa so že hitele gasilske enote, policija in enote Rdečega križa. Avstrijske enote so po usklajevanju z vodjem intervencije GARS Jesenice vstopile v predor z avstrijske strani in se prebile do kraja nesreče. Hkrati so evakuirale potnike iz predora v smeri Avstrije, kjer so jih tudi ustrezno oskrbeli.

Zaradi zagotavljanja medsebojno usklajenih dejavnosti so se prek razpoložljivih sredstev zvez povezali vodje intervencijskih sil iz Slovenije in Avstrije, in sicer gasilci, policija, zdravstvo itn.

Odziv potnikov, ki so bili vpleteni v nesrečo

Potniki so z zadimljenega območja predora hodili proti izhodoma iz predora, nekateri so ostali v vozilih, saj se niso bili sposobni umakniti, nekateri pa so imeli med umikom težave z dihanjem zaradi zastrupitve z dimom. Portalni gasilci so se medtem že delno razporedili po cevi in začeli nadzorovano evakuacijo ter pomagali umikajočim se ljudem.

Potniki, ki so ostali v nezadimljenem delu predora, so se vedli različno. Nekateri so upoštevali napotke upravljavca predora prek ozvočenja in so se umikali proti izhodu iz predora. Nekateri napotkov niso upoštevali in

Slika 4:
Jeseniške poklicne gasilce so med prebijanjem na kraj nesreče ovirala poškodovana vozila, ki so jih morali najprej odstraniti, da je bil vozni pas prevozen. (foto: B. Kuntarič)

Figure 4:
Professional fire-fighters from Jesenice are making their way to the site of the accident. Damaged vehicles hindering their way have to be removed first to clear the lane (photo: B. Kuntarič)

Slika 5:
Nekateri poškodovanci so za lažje dihanje potrebovali dihalne aparate. (foto: B. Kuntarič)

Figure 5:
Some of the injured needed a breathing apparatus to facilitate their breathing (photo: B. Kuntarič)

so čakali pomoč v vozilih, drugi pa so se celo s fotoaparati pomikali proti kraju nesreče v notranjosti. Nekaj ljudi, ki so bili v bližini gorenja, je poiskalo zatočišče v telefonskih nišah v predoru, v katerih so zaradi dima omedleli.

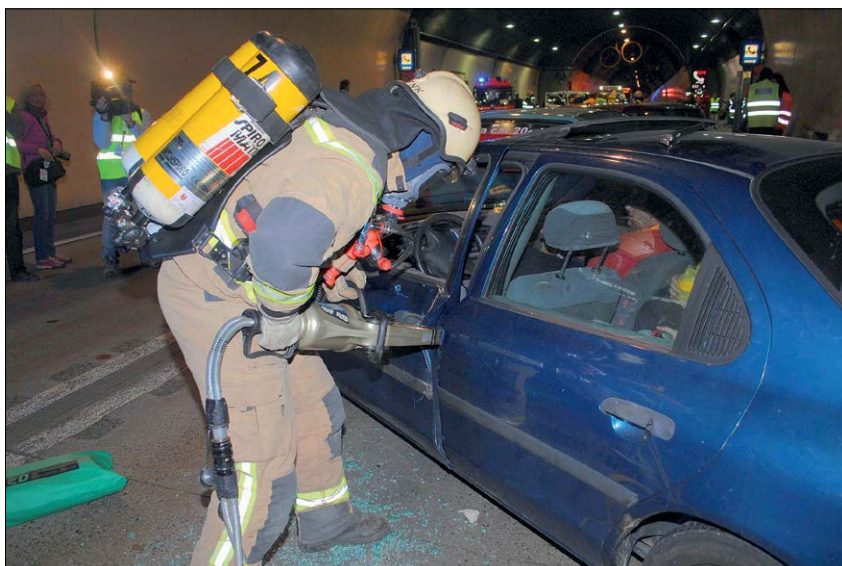
Gasilci in reševalci so začeli izvajati zaščito in reševanje

Po preboju gasilskih enot do središča prometne nesreče in požara so gasilci začeli gasiti ogenj ter izvajati druge dejavnosti reševanja in tehničnega reševanja. Nekateri udeleženci nesreče, predvsem v najhujše poškodovanih vozilih, v katerih so ostali ukleščeni, niso kazali znakov življenja. Število smrtnih žrtev je bilo poleg posledic začetne prometne nesreče odvisno tudi od razvoja požara oziroma hitrosti prihoda gasilcev.

Na ploščadi pred predorom je postopno začelo delovati triažno mesto, mogoč pa je bil tudi odvoz ponesrečenih z reševalnimi vozili iz nezadimljenega dela cevi. Odlo-

čitev o tem sta sprejela vodja intervencije in vodja ekip nujne medicinske pomoči. Ustrezne službe so vodile evidenco poškodovanih in zagotavljale njihovo sledljivost po prevozu v zdravstvene ustanove. Pri prevozu lažje poškodovanih so zdravstvenim ekipam pomagale gasilske enote s svojimi vozili.

Pred predorom je začelo delovati zbirno mesto, kjer so v sodelovanju s Policijo in skladno z razmerami delovanja evidentirali rešene in nepoškodovane ljudi ter njihovo lastnino, ki je ostala na kraju nesreče. Pri tem so upoštevali, da nekateri niso imeli pri sebi nikakršnih dokumentov, med njimi so bili tudi tuji državljani, ki niso znali slovensko, in podobno. Številni so iz predora prišli neustrezno oblečeni. Reševalne službe so zagotovile tudi prevoz nepoškodovanih, že oskrbljenih in odpuščenih lažje poškodovanih v zbirni center, ki so ga uredili v jedilnici ACB Darsa na Hrušici in kjer so lahko v celoti opravili postopke evidentiranja. Civilna zaščita občine Jesenice in ekipe Območnega združenja Rdečega križa so v zbirnem centru oskrbele evakuirane z vsem potrebnim, tako da so jim zagotovile oblačila, hrano, pijačo idr. Pred-

Slika 6:
Jeseniški gasilci so nekatere poškodovance lahko izvlekli iz razbitin vozil šele potem, ko so jih izrezali. (foto: B. Kuntarič)

Figure 6:
Some of the injured can be pulled out of their vehicles only after cutting through the car wrecks by fire-fighters from Jesenice (photo: B. Kuntarič)

Slika 7:
Poškodovancev je bilo vedno več. (foto: B. Kuntarič)

Figure 7:
The number of the injured has increased (photo: B. Kuntarič)

Po mnenju ocenjevalcev in opazovalcev je na mednarodni vaji Karavanke – Together 2013 izstopalo izredno strokovno sodelovanje vseh služb, in sicer Regijskega centra za obveščanje Kranj, gasilcev, nujne medicinske pomoči, Splošne bolnišnice Jesenice, Policije, Darsa, DRSC, RK, centrov za socialno delo ter Štaba Civilne zaščite za Gorenjsko, to pa pomeni, da te službe delujejo zelo usklajeno in si pomagajo med seboj.

stavniki Centra za socialno delo so jim zagotovili psihosocialno pomoč in opravljali druge naloge iz svoje pristojnosti, pri tem pa so jim pomagali tudi člani državne ekipe CZ za psihološko pomoč in prostovoljci Rdečega križa Jesenice.

V predoru je ostalo veliko vozil, zato je bilo treba poskrbeti za stike z lastniki in uvesti ustrezne postopke za vrnitev vozil, opreme ter druge lastnine. Dars je opravil vse logistične postopke za ponovno vzpostavitev prometa.

Po koncu vaje je njen vodja Jernej Hudohmet povedal, da je bila uspešna, kar ni nič čudnega, saj so po vaji leta 2009 tako na slovenski kot avstrijski strani vložili v izboljšanje varnostnih razmer veliko prizadevanj. Uskladili so postopke in sistem zaznavanja nesreč, aktiviranja reševalcev ter obveščanja in komunikacije med nesrečo.

Delo ocenjevalcev in opazovalcev

Vajo Karavanke – Skupaj do uspeha 2013 (Together 2013) so organizatorji pripravili, da bi preverili pripravljenost sil za zaščito, reševanje in pomoč za ukrepanje ob prometni nesreči v mednarodnem cestnem predoru Karavanke. S sklepom Vlade RS o pripravi vaje je bilo tudi določeno, da jo preveri in oceni Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami v sodelovanju z drugimi strokovnjaki.

Ocenjevalci in opazovalci so spremljali ter ocenjevali vajo na vseh deloviščih, in sicer na vhodu predora Karavanke, v cevi cestnega predora, Nadzornem centru Hrušica, Avtocestni bazi Darsa na Hrušici, v Splošni bolnišnici Jesenice in Regijskem centru za obveščanje Kranj.

Ocenjevalci so vajo ocenjevali na podlagi predhodno določenih meril, ki so bila del načrta za izvedbo vaje. Vajo so ocenjevalci lahko ocenili opisno z:

- odlično: vadbenci so odlično opravili delo, to je visoko nad pričakovanji;
- dobro: dobro opravljeno delo, skladno s pričakovanji;
- zadovoljivo: zadovoljivo opravljeno delo, delno pod pričakovanji;
- nezadovoljivo: nezadovoljivo opravljeno delo, v celoti pod pričakovanji.

Vajo so ocenjevali inšpektorji in drugi strokovnjaki s posameznih področij ter iz dejavnosti. Izpolnili so ocenjevalni list za posamezna področja, v njem pa so bili določeni bistveni elementi izvedbe, iz njega je tudi razvidno, katere subjekte so ocenjevali, na kateri lokaciji, kdo je ocenjeval in kdaj je potekalo ocenjevanje. Kratko ustno poročilo z najpomembnejšimi ugotovitvami so ocenjevalci posredovali vodji ocenjevanja takoj po končani vaji, še pred njeno analizo.

Nekaj ugotovitev ocenjevalcev in opazovalcev

Po njihovem mnenju je obveščanje in aktiviranje sil za zaščito, reševanje in pomoč potekalo skladno z načrti, razen v Splošni bolnišnici Jesenice, ki je ReCO Kranj ni takoj obvestil o množični nesreči. Prav tako si na začetku intervencije vodji intervencije na obeh straneh predora nista izmenjala podatkov. Smiselno bi bilo, da bi na začetku intervencije izmenjala poročili oziroma oceni o nesreči in dotedanjih ukrepih. Operater v PNC Dars na Hrušici je bil na začetku intervencije preobremenjen.

Rešitve iz načrtov zaščite in reševanja so večinoma primerne ter uporabne.

Sodelovanje med izvajalci zaščitnih ukrepov ter nalog zaščite, reševanja in pomoči je bilo dobro in usklajeno.

Razmere za delo so bile dobre in zadostne. Z razvojem organizacije vodenja intervencije bi moral vodja intervencije zahtevati postavitve poveljniškega mesta.

Vodenje intervencije je bilo na začetku reševalne akcije zelo dobro, pozneje pa se vodja zaradi številnih informacij in podatkov ni znašel, vendar je položaj še vedno obvladal. Razviti bi moral strukturo vodenja, z drugimi vodji dejavnosti je bilo sodelovanje dobro. Poveljniško mesto ni bilo ustrezno označeno, prav tako na začetku ni bil označen vodja intervencije.

Zveze so delovale dobro, razen občasnih motenj na kanalu 31, do njih pa je prihajalo zaradi tehničnih napak na prenovljenem radijskem sistemu predora, povzročil jih je vdor avstrijskih gasilcev in drugih nepooblaščenih uporabnikov. Splošna bolnišnica Jesenice ni znala uporabljati sistema zvez ZARE za vzpostavitev komunikacije ob vhodu predora.

Oprema v predoru je delovala brezhibno, le video nadzor je bil na slovenski strani otežen, saj je bil v domeni avstrijske strani. Avstrijski operater v nadzornem centru prek ozvočenja oziroma radia v predoru ni uporabil posnetega sporočila za reševanje ponesrečencev iz predora.

Intervencijske poti so bile ustrezno označene in proste za intervencijska vozila na vseh najpomembnejših krajih, tako na vhodu cestnega predora Karavanke kot pred Splošno bolnišnico Jesenice.

Mednarodna vaja Karavanke – Together 2013 na temo velike nesreče v cestnem predoru Karavanke je po mnenju ocenjevalcev in opazovalcev ponudila dobra izhodišča za načrtovanje ter izpopolnjevanje vseh ukrepov za naprej in dobro izkušnjo za ukrepanje v takih ter podobnih nesrečah, zato so ji dali skupno oceno dobro.

Uporaba prikolice za množične nesreče je ustrezna, dobro pa bi bilo, da bi jo dopolnili še z belim šotorom.

Vsi vadbenci so uporabljali predpisano osebno varovalno opremo, razen pripadnikov Policije, ki opreme za opravljanje nalog zaščite in reševanja niso imeli in bi jim jo bilo treba zagotoviti.

Med vajo ni bilo bistvenih negativnih vplivov na okolje, saj so intervencijska vozila uporabljala svetlobne in zvočne signale v omejenem obsegu.

Policiji je kljub številnim udeležencem vaje uspelo zagotoviti ustrezno varnost. Skupina opazovalcev, ki je bila med vajo na ogledu, bi morala biti opremljena z ustreznimi odsevnimi telovniki in označena. Kraj pristanka helikopterja je bil ustrezno zavarovan.

Vadbenci so svoje naloge na vaji opravili vestno in odgovorno, njihovo število in opremljenost sta bila primerna.

Sklep in ocena vaje

Po mnenju ocenjevalcev in opazovalcev je bil splošen vtis s prikazane mednarodne vaje Karavanke – Skupaj 2013 dober. Vaja je bila pripravljena in uspešno izvedena v celoti, korektno in na strokovni ravni, še posebno, ker gre za mednarodni cestni predor, kar zahteva usklajene postopke z avstrijsko stranjo. Na tokratni vaji je bil glede na vajo Karavanke 2009 v vseh pogledih opazen velik napredek. Število in usposobljenost vadbencev na vaji sta bila zadovoljiva. Postavljeni cilji so bili doseženi.

Slika 8:
Hudo poškodovanega potnika bodo čez nekaj trenutkov odpeljali na ploščad predora in naprej v Splošno bolnišnico Jesenice. (foto: B. Kuntarič)

Figure 8:
A seriously injured passenger is about to be taken to the tunnel platform, from where he will be transported to the Jesenice General Hospital (photo: B. Kuntarič)

Slika 9:
Poškodovance so na triaznem mestu razvrstili po vrsti in težavnosti poškodb. (foto: B. Kuntarič)

Figure 9:
At the triage site, the injured are categorized based on the type and severity of their injuries (photo: B. Kuntarič)

Prednosti, ki so se pokazale na vaji in jih velja izpostaviti:

- ReCO Kranj je obveščanje in alarmiranje sil za zaščito, reševanje in pomoč opravil hitro, strokovno in skladno s standardnim operativnim postopkom ob nesreči v cestnem predoru Karavanke ali Ljubelj, razen Splošne bolnišnice Jesenice;
- vodja intervencije je vodil intervencijo preudarno, pogumno in odločno;
- gasilci so skladno s pravili stroke svoje naloge v predoru opravili zelo dobro;
- prenovljene radijske zveze ZARE v predoru so dobro delovale;
- dosežen je bil opazen napredek pri vodenju in organiziranju dela nujne medicinske pomoči;
- nujna medicinska pomoč je zgledno vodila evidence in dokumentacijo o ponesrečencih;
- uporabljena prikolica za množične nesreče je primerna za množične nesreče;
- Splošna bolnišnica Jesenice je bila pripravljena na sprejem več ponesrečencev;
- Policija je naloge opravila visoko nad pričakovanji, tako da bi, če bi bilo treba, lahko obvladala tudi večjo nesrečo;
- delovanje strojne in električne opreme predora ter vgrajenih varnostnih sistemov je bilo brezhibno;
- dovozne in intervencijske poti so bile varne ter prevozne, kar je bilo skladno z obratnim načrtom;
- zapora ceste in predora je potekala skladno z načrti;
- oskrba ponesrečencev z oblačili, odejami in napitki je bila dobra;
- psihosocialna pomoč je bila ustrezna;
- imitatorji so zavzeto sodelovali in so dovolj stvarno ponazorili prometno nesrečo v predoru.

Vaja je imela tudi nekaj pomanjkljivosti, ki so jih pri ocenjevanju opazili ocenjevalci in opazovalci:

- načrt za izvedbo vaje ni bil potrjen v roku;
- v načrtu za izvedbo vaje, v poglavju Seznam vadbencev in njihove naloge, niso bili opredeljeni vsi vadbenci in njihove naloge;
- poveljniško mesto vodje intervencije in sodelujoči pri vodenju intervencije niso bili označeni, razen vodja intervencije nujne medicinske pomoči in pozneje vodja intervencije;
- vodja intervencije ni razvil organizacijske strukture vodenja, zaradi česar je bil preobremenjen;
- na začetku intervencije ni bilo radijske povezave z avstrijsko stranjo;
- avstrijski gasilci so reševali ponesrečence le na svoji strani predora;
- občasno je bilo moteno delovanje sistema ZARE na kanalu 31;
- občasno se ni uporabljal radijski imenik sistema ZARE;
- nekateri uporabniki so nepooblaščno uporabljali radijske postaje;

- v Splošni bolnišnici Jesenice sistem ZARE na kanalu 50 ni deloval oziroma ni bilo ustreznega znanja za uporabo radijskega sistema, da bi jim uspelo vzpostaviti radijsko komunikacijo ob vходу predora;
- operater v PNC Dars na Hrušici je bil preobremenjen;
- operater v PNC Dars na Hrušici je imel pri video nadzoru predora težave, ker je nadzor imel avstrijski operater;
- avstrijski operater prek ozvočenja oziroma predorskega radia ponesrečencem v predoru ni posredoval obvestil;
- Policija je opravljala naloge zaščite in reševanja brez primerne opreme;
- na slovenski strani predora sta bili uprizorjeni še dve nesreči, kar je bilo glede na tamkajšnje razmere nerealno.

Glede na vsa ugotovljena dejstva so ocenjevalci v svojih delnih ocenah predlagali tudi nekaj priporočil:

- načrt za izvedbo vaje mora potrditi pristojna odgovorna oseba v roku, ki ga določi Vlada RS v svojem sklepu;
- načrt za izvedbo vaje je treba dopolniti v poglavju Seznam vadbencev in njihove naloge;
- določiti je treba standarde vodenja intervencije in opraviti usposabljanje;
- označiti je treba poveljniško mesto intervencije in druge vodje intervencije;
- dopolniti je treba Načrt uporabe zvez ZARE glede uporabnikov sistema;
- preveriti je treba usposobljenost in izurjenost sodelujočih v sistemu zaščite, reševanja in pomoči pri uporabi sistema zvez ZARE;
- zagotoviti je treba samostojen video nadzor predora slovenskega in avstrijskega nadzornega centra;
- prikolici za množične nesreče je treba dodati beli šotor za triažno mesto in ga označiti;
- pri opravljanju nalog zaščite in reševanja je treba ustrezno opremiti pripadnike Policije;
- na gorenjskem delu avtoceste je treba postaviti dodaten pano, na katerem bi voznike pravočasno obveščali o prometnih razmerah na avtocesti.

Viri in literatura

1. Načrt vaj Vlade RS v obrambnem sistemu in sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v letih 2013 in 2014.
2. Sklep Vlade RS o pripravi vaje Karavanke – Skupaj do uspeha 2013.
3. Poročilo vodje ocenjevalcev in koordinatorja opazovalcev.
4. Analiza vaje Karavanke – Skupaj do uspeha 2013.
5. Ustne izjave udeležencev.